

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

להסדר שבין איגוד חברות הביטוח בישראל והחברות בו

א. פתח דבר

בפניי הונחה בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים") להסדר שצדדים לו איגוד חברות הביטוח בישראל (להלן: "האיגוד") והחברות בו. ענייננו של ההסדר - הסדר בוררות שיחול בין המבטחים בישראל בתביעות שיבוב של חברות ביטוח בגין ביטוחי רכב רכוש.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי אף שההסדר חל על חלק ניכר מהשוק, הכבילות שבו אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור. כן באתי למסקנה כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה והנימוקים שיפורטו להלן, ראוי הסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

ב. ההסדר

בהתאם להסדר בגינו התבקש פטור זה, מבקש האיגוד להמליץ למבטחים להצטרף להסדר בוררות. ההסדר יחול רק על תביעות שיבוב (סוברוגציה), של חברת ביטוח אחת כלפי רעותה¹ בגין ביטוחי רכב רכוש, ובלבד ששווי הסכסוך אינו עולה על 100,000 ₪.

על פי המצג אשר הוצג בפני - להסדר הבוררות יוכלו להצטרף חברי האיגוד, וגם מי שאינם חברים בו. הבוררות תנוהל על פי הוראות חוק הבוררות, באמצעות "בנועם" - המרכז הישראלי לבוררות וישוב סכסוכים בע"מ". כל מבטח שיצטרף להסדר הבוררות יורשה לצאת ממנו בתום כל שנה קלנדרית.

על פי הנתען בפנינו, אין ההסדר כובל חברת ביטוח להשתתף בו, ויכולה כל חברה לפרוש הימנו. הפטור מתבקש בגין המלצת האיגוד להצטרף להסדר מאחר ועל פי סעיף 5 לחוק דינה של המלצה כזו כדין הסדר כובל.

ג. השפעת ההסדר על התחרות

מעיון בהוראות ההסדר הגעתי לכלל מסקנה כי אין בו כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות: בהתאם להסדר יבחרו מבטחים ליישב סכסוכים ביניהם בהתאם להוראות חוק הבוררות, התשכ"ח-1968 - ובכך נפקותו של ההסדר. לטענת האיגוד נבעה היוזמה לעידוד הסדרי בוררות מתוך פניות חוזרות ונשנות של בתי המשפט על כך שריבוי התדיינויות בין המבטחים ב"תביעות פח" יוצר עומס בלתי נסבל על מערכת המשפט.

רואה אני לנכון להוסיף לאמור לעיל דברים אלה: כל עוד נדון הסכסוך בין חברות הביטוח לפי דין (ויכול שיהא דין זה חוק הבוררות), איני רואה כל פגיעה ממשית הנובעת מכך לצרכן. פגיעה כזו עלולה להתהוות רק אם תשמש ההתדיינות שבחיק ההסדר קרקע להגעה להבנות או הסכמות בין חברות הביטוח ל"גלגול" הוצאותיהן אל כתפי הצרכן. הסדר כזה, העשוי למצוא ביטוי בגיבוש קריטריונים אחידים ומוסכמים להסדרת תביעות שיבוב או בגיבוש הסדר מסגרת להסדרת תביעות כאלה הוא הסדר כובל מובהק, אשר אינו ראוי לפטור ומובן כי אינו מופטר בזה. על כן מובהר בזה כי אין הפטור ניתן להסדרים כאלה או להסדר מסגרת במסגרתו יגובשו בין חברות הביטוח קריטריונים (מנחים או מחייבים) להסדרת תביעות השיבוב נשוא הבקשה.

ד. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

תוקפו של פטור זה שלוש (3) שנים מיום מתן החלטתי זו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דרור שטרומ

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ז אייר, תשס"ב

9 מאי, 2002